בסוד שיח

שאו שיח

רעלים מסרטנים במימי הבשר

ת.ב. היה בעלים של מספר מסעדות, כשרות למהדרין. כחלוצי הערוץ לעסוק בצד העסקי של המסעדות ראת חזית המסעדות והאווירה בהן, השאיר בידי כמה צעירים דתיים וחרדים. מנהג היה לו לת.ב. לאחר בתשלום לספקים עד שנשמתם יצאה, ומשעבר את הגבול הפעיל את "השיטה הסינית". וכך הסביר לי איך פועלת השיטה: "אני קונה אצל ספקים גדולים שלהם הרבה לקוחות: כשאני סוף סוף משלם, אזי, אם בחשבון כתוב 1500 שקלים – אני שולח צ'ק על־סך 743 ש"ח ועוד 20 אגורות. הספק ראוה כזה פירוט מדויק, על האגורות, והוא סבור שזה פירעון של אחד החשבונות, וככה עובר עוד חודש עד שהוא תופס כי אין קשר בין הצ'ק לבין החשבון, ומה גם שאני לא כותב "על החשבון".

ויהי היום ולמסעדה נכנס ספק האודים. הוא ביקש שקלו את הסחורה, ולא אחר מאשר ת.ב. חתם לו על החשבון. כעבור שעתיים חזר הספק ואמר לבעלי המסעדות: אין לי את כוחות הנפש להיות גנב ורמאי, אז בבקשה תפסיק סיכו להתעלל בי עם מועדי פרעון החשבונות. הוא ביקש שיחזירו לו את האודים ובמקום הציג כיצד הכפיל את משקלם על־ידי הזרקת מים והספאתם. "גם אני יודע לעשות תרגילים אבל אין לי עניין בכך. תהיו בני אדם!" ת.ב. התרשם מיושרו של הספק, אבל המשיך ב"שיטה הסינית" עד ש"חטף" פעם מכות מאחד השותפים ואז נרגע לכמה חודשים.

קראתי ב"הצופה" על הזרק החדש העומד להתקבל בכנסת האוסר להזליפ הזרקת מים לבשר (וה"כ פינקלשטיין) ונזכרתי באודים עם המשקל העודף. הזרק הזה ראוי לכל שבח ויבורך יו"ר ועדת העבודה הרווחה של הכנסת, ח"כ שאול יהלום, על שזירז את הדיון בו.

הזרקת המים לעופות ולבשר הוא הכסף הקטן בתרמית. הסכנה האמיתית טמונה בזומרים האמודים להחזיק את המים הללו לכל אורך הדרך עד לבית הלקוח.

באחרונה טילפן אלי אחד מחשובי הרבנים מנותני ה"כשרים לבשר "גלאט", וכך אמר לי: "בישוב שלנו (נקב בשם) ובישוב האחר (נקב בשם) רבו בתקופה האחרונה חרלים במחלה הידועה הזמרה. אז החלטתי שלא לחשות עוד. הערבי שעובד אצל פלוני (נקב בשם) סיפר משיח לפי תרמו, כי הוא, המעסיק שלו, מכניס 100 אחו מים לבשר המעובד. וכדי שהמים יישמרו הרי שמים כל מיני כימיקלים ואין ספק כלל כי הם מסרטנים".

הדובר עמי ביקש שאגש למעבדה כדי לאמת את פרטי השיחה, כדי שלא יאמרו כי הוא מפיץ סיפורי־בדים בגלל ירידות בביטול עם מחד הבשר.

טילפנתי לאישיות מרכזית באחד מהישובים שהרב הכיר והוא אישר לי שאין הסבר הגיוני למספר הגדול, יחסית, של חולי הסרטן במקום, ומיד הבאתי לידיעתו מה בדיוק אוכלים כמה מתושבי הישוב.

פניתי לאחד הרבנים המקובלים עלי ושאלתי אם מבחינה הלכתית אני יכול להתלונן במשטרה על מחד הבשר. אני ממתין עדיין לתשובה. בכל מקרה השמועה נפרצה בשני הישובים ובעקבות כך חלה ירידה משמעותית במכירת הנקניקים לסוגיהם.

יש לקוות שעם אישור החוק בקריאה שניה ושלישית יעשו ארגוני הצרכנים מלאכתם נאמנה וידווחו לציבור על מימדי המים המסרטנים בבשרים המעובדים לסוגיהם.

רכישת מוצרים של מחללי־שבת

בחלק ב' (במדבר־דברים) של ספרו "טובך יביעו", מתייחס הגאון הפוסק, רבי יצחק וילברשטין שליט"א, לקדושת השבת וקדושת שומריה. (כתב וערך משה מיכאל צדוק.)

בפרשת ראתחנן מביא הרב וילברשטיין את פסיקת מרן בעל "החזון־איש" זי"ע בעניין רכישת מוצרים של מחללי־שבת.

כותב הרב וילברשטין: "...יש לצאת בכל לשון נגד אלה המשתמשים בשירותיהם של מחללי־שבת ומאפשרים להם להרוויח כסף שאינו מגיע להם. כאשר נודע שמפעל המלט "נשר" ליד חיפה פועל בשבתות, הודה מרן ה"חזון איש" וצ"ל לגיסו מרן רבי יעקב ישראל קניבסקי וצ"ל לעודד את הציבור שהמשתמש במלט שלהם עובר על שני איסורים. האחד: "לפני עוור", שהרי אם החילונים היו יודעים שהציבור לא ירכוש את מוצריהם שנוצרו בחילול שבת, ייתכן שהיו חושבים פעמיים אם זה משתלם להם, וכפי שאכן עשה באותם ימים רבי יעקב הלפרין ז"ל (נדיב ירדע) שהזמין מלט מחו"ל. והאיסור השני: הוא מסייע לדבר עבירה."

הרב וילברשטין מזכיר את מליצתו של הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, על המלים "חזומנו מכל לשון", שלעם היהודי יש לשון חדה ושנונה יותר מכל העמים, ולכן צריך לפרסם מעל כל במה אפשרית את האיסור הזה להשתמש בשירותיהם של מחללי־שבת.

– במדור זה וגם במאמרים המתפרסמים על־ידי באמצע השבוע ב"הצפה", כתבתי חזורתי וכתבתי על התופעה הקשה, שבה גם ציבור חרדי מסייע בידי עוברי עבירה. באחד רונה נערכה תחנה של אחד מבני האדמו"רים ומהמפרסמים ביותר. האדמו"ר הזה הסיל על עצמו חומרות יתרות בכל הקשור לשמירת־שבת, אלא שהתחנה של בן משפחתו נהלה (כנראה ללא ידיעתו) באמצעות ציוד מחלל־שבת. התעודה היתה כרת וכרין. לאחריה, על ציוד הנגררה, היה אחראי יחודי שומר־מצוות ואפילו חסיד, אלא שכדי לעמוד בדרישות האירוע, נאלץ לשכור ציוד נוסף והוא שכר אותו מחברה מחללת־שבת יחודה, שגם נתנה שרותיה ל"מצעד הגאווה" בשנה שעברה (ואר לי גם השנה). אילו הציבור החרדי והחרדי היה מקיים את האיחדים לאורך כל השנה באמצעות שומר־שבת, חי שלחברות הללו היה כבר ציוד ראוי לשרת גם באירועים ענקיים ולא היו נזקקות למחללי־שבת.

ציטוט מכתבי קיץ תשל"ח:

המתפרסם להלן הוא מתוך ראיון לעיתונאי לוי יצחק הירשלמי, במוסף "ימים ולילות" של "מעריב". הראיון מתפרסם תחת הכותרת: "אשלה את בתי לשרות לאומי".

שאלה: הפעילות של "נוש אמונים" מתבטאת, בין השאר, בהפגנות תוקפניות, אם לא להשתמש במונה אלימות. אתה מחייב דרך זו של מחאה:

תשובת הרב אהרן ליכטנשטיין שליט"א, ראש ישיבת "הר־עציון":

"מבחינה מוסרית אינני רואה את הרבר. השאלות העומדות על כף המאזניים הן כה גורליות וכה חשר בות, שאמצעים אלה הם לגיטימיים, כמו בכל חברה דמוקרטית".

מעניין אם הרב"א ליכטנשטיין שליט"א, רבק עדיין בעמדתו זו כשעל סדר היום של ראש הממשלה תוכנית ההינתקות.

בנוכחות רחל אמנו

הרבנית ר.א. היא אספנית של סיפורי־מופתים ומדי פעם ריא משחררת פירורים למרוד הזה.

הסיפור הילולן ששמעתי מפיה, גם אם לא היה ולא נברא או שהיה רק בחלקו – הוא בהחלט מקודי, ועתה מנסים ללכת בעקבות מפיציו עד לאר־רוע עצמו, כדי ללמוד מיד ראשונה איך נולדה מעשיה שכזאת.

המידור באשה חשוכת־בנים שניסתה את כל הסגולות ואת כל הטיפולים הרפואיים כדי לזכות בפרי־בטן. באותה הימים פנתה לאחד האדמו"רים בב"ברק לברכה ולתפילה. יעץ לה האדמו"ר שתאמץ לה צדיק שהלך לעולמו, יכל עדב ראש־חודש במשך שנה תעלה אל קברו ותתפלל שיעודד עליה רחמים רבים שתוכה בזרע חיה וקיימא. וכך אמנם עשתה ובחרה לעלות כל ערב ראש חודש אל קיברה של רחל אמנו – פוקדת עקרות ידועה.

ואכן, גם במקרה הזה רחל אמנו לא אכזבה ונשוא סיפורנו הרתה.

משילדה את בנה חזרה לקבר רחל אמנו להודות לה' על רחמיו רוב חס־ריו והזמינה את רחל אמנו להשתתף בברית המילה, שהרי היא היא השוש־בינה הראשית.

בעת מעמד ברית המילה נראתה בקהל אשה מרשימה מאירת־פנים שאיש לא הכירה, אלא שמצד הבעל סברו שזו אורחת מצד דיולדת ולהר־פך. עם תום הברכות והטקס חיפשו כמה מהנוכחים את האשה שמשכה את תשומת־לבם והאשה אינגר. לא באולם ולא במבוא אליו. פשוט נעלמה בא־חת. אמרו המקורבים הרי כל המעמד הזה צולם ב"וידיאו" וכך נוכל לשאול על מידת קירבתה למי מהצדדים. כאשר החלו לגלגל את סרט הצילום נת־ברר מיד כי כולו נשרף וכל הקטע של ברית המילה כלא היה.

ולא היתה ולא היה כיולדת שמח/ה לאחר "הברית" על התפילה שנענ־תה ועל יאוריתת המסתורית.

"כי יש שכר לפעולתך".

"חזון שלא יוצר אשליות של ניפוח"

"מעלון החבר־תי" הוא בקאון תלמידי ישיבת "מעלה חבר" – ישיבה קטנה ציונית "בראשות הרב רוני אנגל־טל שליט"א" שכל־כולה רק תורה על שלל מקצועותיה. לקראת השבת האחרונה של שיעור ד' הפורש לישר־בות הסדר או נבוהות, פירסם "מעלון" דברי סיכום של התלמידים על תוכ־פת לימודיהם בישיבה. בחרתי את רשימתו של יהונתן בלוי. קיראו ודאו איזה רוח נפלא צומח בתוכנו.

"עוד שנה חלפה עברה לה ואנו, ששיעור ד' אנחנו, עוד לא התרגלנו, פרישים בנפיים ועפים לשלב הבא, עם כל הנקודות שהשכלנו והצלחנו לצ־בור בשלבים הקודמים.

צער ותקוות משמשים בנו בערבוביה, נוגשים בנו ללא רחם. צער... יהיו אולי בילה קלושה להיאור תחושת החיסרון המקננת בלבנו, הגודש אהבה למקום הנפלא הזה שבה קידם אותנו – כמעט בכל תחום אפשרי. כה תרם לנו ותיזק אותנו ואולי הכי חשוב, נתו לנו כלים להבנת טבענו ופיתוחו. קטוע איבר חש אני. איבר, שאת תחושת אובדנו ימים רבים לא ימוח.

כאב זה, המלווה את הפרידה אינו רק בגלל עזובנו את החבר'ה הנפלאים אתם חיינו במשך תקופה ארוכה יחשובה (אכן, מרדים אנו לכך שאנו נפ־רדים אפ' לאחד הבסחתינו לסיסמה הסטירית – למרבה האירוניה – 'נשמור על קשר'), אלא בעיקר בגלל החיבה היתירה אותה אנו מרגישים למקום שהשכיל ליצור בחניכיו 'חזון' – שלעולם לא יחדל לתבוע. חזון – שעל הפנמתו, טיפוחו ושיכלולו ימים רבים עברנו. חזון שמתממש בכל יום ובכל שעה, ביוצרו מציאות מופלאה של התגלות במידות ואמונה – תורה גדולה, שעייכותנו אליה נתנת לנו סיבה להמשכיות מתוך רצון ועוצמה. חזון שלא יוצר אשליות של ניפוח, אלא עבודת מתוך הבנה בצורכו. חזון שסוף אין לו, אך חידושו הגדול שאף התחלה אין לו אלא על פי נתוני המ־בקש – המתמודד האמיץ. בנייה זו, שלא בתעודת נרשמת ולא בציונים נמ־דדת, נחקקת רווקא מתוך כך פנימה והרי 'רחמנא ליבא בעי'!

יודע אני שאין לי במה להתגאות – וזה הלגיטימית שבגרישות, הפשר־טה שבתשובת, אך עם זאת היפה והנפלאה שבעבודות ועל כך גאותי. בער־זבו את המקום האדיר הזה חממת הנרעניות, יודעים אנו שהקשר הנשמר עתה בינינו, טמון בנצחי פועלנו החבוקים בלבבות אחינו־חברינו. מרגי־שים אנו את המטען שהועמס עלינו על ידי כל אחד ואחד בייחודו ומיוחד דווקו, בחזונו וחלומותיו, ומתוך כך צועדים אנו בתקווה ואמונה קדימה, בביטחון בדרכנו ודרישותינו.

חפץ אני להודות למקום הנפלא הזה, אך חש אני שאין במה להביע נפש מאושרת שמילואה בטבעה הרוחנה את צמאונה, ואין מילים היכולות לתאר שמחה ואהבה בהתפרצותם.לכן, אתן לשתיקה הדעמת להגיד את 'מלותיה'...

תודה רבה לכולם, על הערבות הנפלאה אותה חשתי בכל התמודדות, האהבה האחדותית היוצרת אחידה כל כך מיוחדת בישיבתנו ובאה לידי ב־טוי ביחסים המיוחדים שנרקמו כאן. תקוה אני, שנדע כולנו בכל זמן ובכל מקום מהו הכיוון, והכיון הדרך החזונית' – דרך שנותנת מקום לעצמית מתוך גדלות ועל כן היא אינה מפחדת להתבטל כלפי נוטע טבע עצמיר תה. דרך שממלאת את כל נתיבי חיינו במשמעות החלום הנסתר – במע־שה.

חזון, יש וביטויו חלוש במציאות, אך ב'אין חזון יפרע עם' האפילו עם נפ־לאו.

אוהב וכבר מתגעגע,

יהונתן"

schiffs@013.net.il